

Europees Referendum 7 mei 2005

Deze derde meting laat zien dat de opkomstverwachting geleidelijk groeit. Met name lijken geven degenen die voor de EU zijn in hogere mate aan dat ze zullen gaan opkomen. Als men aangeeft op te komen dan zien we een toenemende kloof in stemvoornemen tussen de twee eerstgenoemde en twee laatstgenoemde groepen. Per saldo betekent dit dat van degenen die nu aangeven op te komen 53% zegt tegen te stemmen en 47% voor.

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Deel van de bevolking	Opkomst kans 23 /4	Opkomst kans 30 /4	Opkomst kans 7/5
EU Scepticus	19%	41%	43%	43%
EU met handrem	33%	31%	33%	33%
EU-Supporters	29%	26%	30%	32%
EU-Adept	19%	38%	37%	38%
Totaal Nederland	100%	32%	34%	35%

Het onderscheid tussen de vier groepen is cruciaal om de ontwikkelingen in de voornemens t.a.v. het referendum te kunnen volgen. 52% Vallen in de groep die niet tevreden is met de gang van zaken rondom de EU en 48% is wel tevreden. De opkomstverwachting is inmiddels in het voordeel van de bovenste twee groepen.

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Stemintentie 23/4		Stemintentie 30/4		Stemintentie 7/5	
	Voor	Tegen	Voor	Tegen	Voor	Tegen
EU Scepticus	3%	74%	2%	78%	1%	80%
EU met handrem	26%	50%	23%	53%	21%	54%
EU-Supporters	52%	21%	57%	18%	56%	20%
EU-Adept	71%	16%	76%	13%	78%	13%
Totaal Nederland	37%	41%	38%	40%	37%	42%

Deze tabel laat goed zien hoe groot het verschil is in voorgenomen stemgedrag tussen de vier groepen. Bij de bovenste drie groepen zien we dat de groep voorstanders iets is gedaald en de groep tegenstanders iets is gestegen. Per saldo zegt nu 53% van degenen die opkomen tegen te zullen stemmen en 47% voor.

Belangrijkste redenen om voor te stemmen				Belangrijkste redenen om tegen te stemmen			
<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen 23/4	Allen 30/4	Allen 7/5	<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen 23/4	Allen 30/4	Allen 7/5
Omdat de nieuwe grondwet een verbetering ten opzichte van de huidige situatie	62%	55%	53%	Omdat de nieuwe grondwet een verslechtering is ten opzichte van de huidige situatie	33%	35%	32%
De EU geeft Nederland meer voordelen dan nadelen	43%	55%	52%	De EU geeft Nederland meer nadelen dan voordelen	61%	52%	49%
Omdat ik instem met de nieuwe grondwet	33%	41%	46%	Omdat ik de nieuwe grondwet niet goed vind	35%	38%	35%
Omdat ik me echt Europeaan voel	32%	37%	37%	Omdat ik me geen Europeaan voel	30%	26%	27%
Omdat bij afwijzing de EU zal desintegreren	39%	29%	27%	Omdat bij afwijzing de EU zal desintegreren	4%	4%	5%
Omdat de partij waarop ik stem, voor deze grondwet is	18%	18%	21%	Omdat de partij waarop ik stem, tegen deze grondwet is	9%	9%	7%
Omdat ik voor de euro ben	17%	23%	18%	Omdat ik tegen de euro ben	36%	33%	33%
Omdat ik voor de uitbreiding van de EU ben tot 25 of meer landen	8%	11%	11%	Omdat ik de Nederlandse politici niet vertrouw	27%	26%	30%
De wijze waarop tegenstanders in Nederland zich presenteren		13%	11%	De wijze waarop de voorstanders zich manifesteren		30%	29%
Omdat ik achter het kabinet staat	11%	14%	10%	Omdat ik niet achter het kabinet staat	27%	26%	30%
Omdat ik vind dat Nederland anders een slecht figuur slaat	11%	7%	10%	Omdat de partij waarop ik stem, tegen deze grondwet is	9%	9%	7%
Omdat ik voor de toetreding van Turkije ben tot de EU	9%	7%	9%	Omdat ik tegen de toetreding van Turkije ben tot de EU	41%	42%	48%
Anders, nl	14%	6%	8%	Anders, nl	18%	18%	15%
Weet niet/Geen antwoord	2%	0%	1%	Weet niet/Geen antwoord	5%	4%	6%
Totaal	299%	316%	314%	Totaal	335%	352%	353%

Bij de argumentatie van de tegenstemmers spelen andere factoren dan de grondwet zelf een belangrijke rol.

Bij de argumentatie van de voorstanders wordt de grondwet zelf vaker genoemd. Het is duidelijk dat zij veel minder moeite hebben met de ontwikkelingen binnen de EU of de EU zelf.

Stelling: De campagne van het kabinet voor de grondwet is niet overtuigend

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Relatie tot de EU			
		EU Scepticus	EU met handrem	EU Supporters	EU Adept
Mee eens	70%	77%	77%	56%	55%
Oneens	18%	6%	8%	28%	32%

Over de hele breedte vindt men de campagne tot dusverre van het kabinet inzake de grondwet niet overtuigend. Zelfs de EU-Adepten, die voor het overgrote deel van plan zijn voor te stemmen, geven dat in meerderheid aan.

In de afgelopen week is mijn gevoel over de Europese Grondwet

verticaal gepercenteerd naar	Allen 30 april	Allen 7 mei	Relatie tot de EU			
			EU Scepticus	EU met handrem	EU Supporters	EU Adept
Positiever geworden	13%	14%	0%	10%	23%	33%
Hetzelfde gebleven	57%	58%	58%	65%	50%	55%
Negatiever geworden	26%	24%	41%	23%	16%	10%

De toename van de kloof tussen voor- en tegenstanders blijkt goed uit deze tabel. Zij die al negatief staan ten opzichte van de ontwikkelingen binnen de EU geven in vrij sterke mate aan dat hun mening over de Grondwet de afgelopen week negatiever is geworden. De groepen die positief ten opzichte van de EU geven het omgekeerde aan (maar minder sterk).

Het optreden van de leden van de regering de afgelopen week heeft t.a.v. de "ja-campagne":

verticaal gepercenteerd naar	Allen 30 april	Allen 7 mei	Relatie tot de EU			
			EU Scepticus	EU met handrem	EU Supporters	EU Adept
Positief gewerkt	9%	17%	8%	12%	26%	30%
Neutraal gewerkt	40%	31%	27%	35%	24%	38%
Negatief gewerkt	38%	38%	50%	37%	35%	23%

Ook deze tabel laat zien dat de mening over het optreden van de regering per saldo negatief is. Zelfs onder de groep EU-supporters zijn er meer die zeggen dat het negatief heeft gewerkt dan positief.

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemt nu Groep Wilders	Stemgedrag TK2003					
			VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Opkomstverwachting	35%	33%	38%	37%	40%	34%	37%	37%
<i>Komt op: Weet niet wat te stemmen</i>	21%	17%	22%	18%	24%	28%	15%	29%
Stemt voor	47%	6%	48%	60%	73%	46%	10%	53%
Stemt tegen	53%	94%	52%	40%	27%	54%	90%	47%

De verschillen in verwacht gedrag verschilt nogal in relatie tot het stemgedrag van januari 2003.

Bij de opkomst zijn de verschillen niet zo groot. Maar wel zien we grote verschillen in de verwachte keuze.

D66 kiezers verwachten voor drie kwart voor te zullen stemmen en een kwart tegen. Onder CDA- en Groen Links kiezers is er een duidelijke meerderheid voor, Bij PvdA- en VVD-kiezers is de verhouding licht in het voordeel van de tegenstanders.

Bij de SP-kiezers en de aanhangers van de Groep Wilders is het overgrote deel van de personen, die zeggen op te komen en te weten wat men stemt, "tegen".

Voorname van de PvdA-kiezers

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	voor rede Bos	na rede Bos
Opkomstverwachting	34%	34%
Stemt voor	49%	46%
Stemt tegen	51%	54%

Wouter Bos heeft zondag de kiezers opgeroepen om voor de grondwet te stemmen. Uit het onderzoek voor en na zijn rede blijkt dat het effect op de PvdA kiezers nihil is. Per saldo zijn er nu meer PvdA-kiezers die zeggen als ze opkomen tegen zullen stemmen.